

Táti Halzer

2004. március havában

KÖZÉLETI LAPJA

XV. évf. 1. szám

Petőfi Sándor

Nemzeti dal

Talpra magyar, hí a haza!
Itt az idő, most vagy soha!
Rabok legyünk, vagy szabadok?
Ez a kérdés, válasszatok! --
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

(részlet)

(Pest, 1848. március 13.)

1848 március 15.

Mi is történ ezen a napon? Mire emlékezünk nemzeti ünnepünkön? Néhány lánglelkű fiatal - élükön az akkor 25 éves ifjú költővel, Petőfi Sándorral cselekvésre szólította föl a hazát. A szabadság szele mely végigsöpört egész Európán, Magyarországot is megérintette. A márciusi ifjak, a 48-as magyar szabadságharc elindítói, 12 pontban foglalták össze követeléseiket. Ezek között kiemelkedő helyet foglalt el a sajtócenzúra eltörlése, a törvény előtti egyenlőség, a közteherviselés, a jobbágyviszonyok eltörlése, a politikai foglyok szabadon bocsátása, nemzeti őrség felállítása, független nemzeti minisztériumok létrehozása. Magyarországot az idő tájt idegen hatalom, a Habsburg- monarchia kormányozta, s ezenkívül a hűbéri (feudális) társadalom számos visszasága is rányomta bélyegét az ország életére. A fellélegzés, a szabadulás vágya érthetően ott lobogott hát az emberek szívében. Ekkor írta meg Petőfi Sándor híres versét, a Nemzeti Dalt, melyet azóta is gyakran hallunk megemlékezéseinken vagy az iskolapadokban ülve. A Pesten lezajlott március 15-ei események után csakhamar lángra lobbant az egész ország. A magyar nép egységes akarattal küzdött célkitűzéseiért. Magyarországon szabadságharc folyt majd másfél évig. Sehol Európában nem volt akkor ilyen mértékű kiállítás a szabadság eszméi mellett. A többszörös túlerő végül is vérbe fojtotta a szabadságért küzdők harcát, az ő példájuk azonban máig figyelmeztet bennünket: szabadság nélkül meghal a lélek, s küzdeni érte szent kötelesség.

A forrongó XIX. Század felkelései közül egyedül az 1848-as szabadságharcokról mondható el, hogy alapvetően nem a rombolás erői álltak mögöttük, hanem a felfelé mutató tiszta szándék. Ez a tény is különösen értékessé teszi a magyar 1848-at.

A szabadságharc Táton

1849 január közepén néhány napra Esztergom osztrák kézre került. Ekkor a községben zaklatni kezdték a lakosokat rejtett fegyver miatt. A többségben német ajkú lakosoknak nem volt mindegy, hogy az ugyanazon nyelvet beszélő ellenséggel kell-e harcolniuk. Id. Kátai Ferenc emlékezik arra, hogy gyerekkorában többször is hallotta az idősebb emberektől – nevezetesen Adolf Pétertől, aki 1848-ban 14 éves volt – milyen nehéz is volt a "Freitag"-ért (szabadságért) harcolni. Mégis megingathatatlanul kitartottak a szabadság ügye mellett. Nem a rombolás szabadsága mellett, hiszen az félelmet és bizonytalanságot szül, hanem az emberi szellem igazi szabadsága mellett.

Nyilván ez is azt igazolja, hogy a 48-as események mélyén olyasmi húzódott, ami többet jelentett egy nemzeti forradalomnál. Elsősorban a szabadság szelleme ragadta meg az embereket.

Esztergom 1849 július 12-én került végleg Osztrák kézre. Hogy a Tátiak közül mennyien áldozták életüket a szabadság-

harcban, azt pontosan nem lehet tudni. A szabadságharc leverését követően Táton is csak fokozatosan normalizálódott a közélet, s a gazdasági-társadalmi fejlődés az önkényuralom viszonyai között ugyancsak lelassult.

Forrás: Kátai Ferenc Tát története

A hagyományos március 15-i megemlékezés az ünnep napján, esete 7 órakor lesz a Hősök Szobránál. Az ünnepi műsort az iskolások adják.

A fátylós felvonulás az óközségi iskolától 18⁴⁰-kor, a kertvárositól 18²⁰-kor indul. A menetbe örömmel várjuk az ünneplőket.

A megemlékezést Simon János igazgató helyettes, az Önkormányzat Oktatási- és Kulturális Bizottságának elnöke tartja.

A 117 sz. Tát-Tokod elkerülő út, árvízvédelmi fővédvonal építési munkála- tai

Nehezen szabadulunk a tél szorításából. A legidősebb polgáraink sem nagyon emlékeznek arra, hogy március elején az időjárás ennyire télies, havas lett volna. Emiatt az építők az eredetileg tervezett időrend alapján nehezen bírkóznak a fagyos, havas majd felázott talajjal. A munkagépek és szállítójárművek óhatatlanul a belső utak, lejárók sárfelhordásával a tervezettnél nagyobb környezeti terhelést okoznak. A takarításra, s a munkák szervezésére még nagyobb gondot kíván fordítani a kivitelező a lakók megértését kérve.

Az őszi-téli időszakban a terület előkészítési munkái zajlanak. Ennek keretében megtörtént a nyomvonalba eső fák kivágása ami érthető módon sok helybeli lakosban érzelmi konfliktusokat okozott. A Viadom Rt. munkatársai a gallyak nyesedékek megsemmisítése környezetkímélő módon nem az égetést, hanem a komposztálást megelőző ledarálást (szecsckázást) választották. Így ezek az anyagok a töltésrészük fedésére felhasználhatók lesznek.

A munkák várható menete:

Amint az időjárás kedvezőre fordul nagy erővel kívánja a konzorcium a közműkiváltásokat (elektromos hálózat, hír- és távközlési hálózatok) elvégezni, beindítani az Únyi patakot átszelő híd, valamint a gyalogos aluljáró építését.

A 2004 év legnagyobb feladata a 370.000 m³-nyi töltés megépítése lesz. A hatalmas mennyiségű anyag döntő részét a szigeti közel 7 km hosszú töltés képezi. Úgy tűnik, erre sikerül egy olyan logisztikai programot alkalmazni ami a község lakosságát legkevésbé terheli.

Ezen terv szerint az anyag két úton kerül a nyomvonalba:

- kőgát – temetői parti út
- ponton híd a Kis- Dunán az Únyi patak térségében, melyen keresztül közút érintése nélkül a Kenyérmezei patakig szállítható az anyag.

A töltéstestre, mely egyben az útpálya alapja is a terv szerint három hónap konszolidáció (üledés) után 2005 elején kerül rá a pályaszerkezet.

Az építés során az árvízvédelmi funkció révén szigorú előírások vonatkoznak a beépített anyagok megfelelőségére, a tömörítés paramétereire. Erre garancia, hogy a beruházók, kivitelezők részvételével létrehozott mérnök gárda felügyel a technológiai előírások betartására.

Elkészült az árvízvédelmi terv, ami az építési munkálatok során alkalmazandó szükség esetén. E program alternatívákat tartalmaz a töltés elkészültségi állapotának függvényében, meghatározva beruházó, a kivitelező és a község teendőit.

Összefoglalva reményeink szerint a munkálatok a kivitelezői szerződések idő és finanszírozási ütemtervei szerint folytatódnak. Ebben az esetben nem kerül veszélybe a tervezett 2005 évi befejezés.

Viadom Rt – Polgármesteri Hivatal

A TOKODI ÜVEGGYÁR nehézségei és az Ifjúság úti vízfolyás

Tisztelt Táti Polgárok!

Bizonyára hallottak, tudnak arról, hogy a tokodi üvegipari vállalkozás – amely több táti lakosnak is munkát adott – március 2-án csődöt jelentett be súlyos gazdálkodási nehézségei miatt.

Sajnos az elmúlt napokban olyan hírek és híresztelések is megjelentek, amelyek ezt a helyzetet megpróbálják visszavezetni arra, hogy a vállalkozás tevékenységének bővítésével kapcsolatos környezetvédelmi engedélyezési eljárásban önkormányzatunk a kiadott előzetes engedély ellen fellebbezést nyújtott be.

Ennek megértésével kapcsolatban az ügy előzményeit is fontos ismerni, melyből érthető és megérthető, hogy az önkormányzat kizárólag a lakosság érdekében tett jelzést a határozat ellen.

Tát Nagyközség közigazgatási területén 1962-ben a Tokodi Üvegyár szennyvízelvezetésére a 10339/1961. sz. vízjogi engedély alapján létesült mesterséges csatorna az Ifjúság utcában. Ezen a csatornán-árkon keresztül történt a tokodi telephelyen működő üvegyártó vállalkozások technológiai és csapadékvíz elvezetése az Unyi patakba.

Az engedélyes Üvegipari Művek Tokodi Üvegyára az árok és csatorna kezelést ellátta, a rendszeres tisztításról évente két alkalommal saját költségén gondoskodott. A privatizációt követően ez a levezető árok ugyanúgy ellátta funkcióját, de a használat ellenére a rendszeres karbantartásról, tisztításról a használoi nem gondoskodtak.

A feliszaposodás, pangó vizek kialakulása, bűzhatás és egyéb környezet terhelések a környező lakosságnak több, mint 10 éve keseríti meg a mindennapjait. Rendszeres lakossági panaszok érkeztek az érintett hatóságokhoz (környezetvédelem, vízügy, ÁNTSZ), ahonnan minden esetben áttették a beadványokat az önkormányzathoz, mint az árok tulajdonosához azzal, hogy neki a kötelessége a tisztítás, karbantartás, ami részlegesen és esetlegesen meg is történt részben önkormányzati, részben lakossági finanszírozással. Önkormányzatunk mindezt méltánytalannak tartotta és tartja, ennek elvégzéséhez forrással nem rendelkezik.

Ilyen körülmények között indult meg az egyik üvegyártó vállalkozás kezdeményezésére új technológia telepítése céljából környezetvédelmi engedélyre való jogosultságot megállapító eljárás. Végtelenül sajnálatos, hogy a tervdokumentáció készítésének fázisában önkormányzatunkat, mint a fentiek tekintetében érintett tulajdonost sem a cég vezetése, sem a szakmai anyag készítője nem kereste meg. A hatósági eljárás megindítását követően a környezetvédelmi hatóság a jogszabályi előírások szerint kereste meg önkormányzatunkat első ízben 2003. március 12-én azzal, hogy mint érintett kívánunk-e az eljárásban részt venni. Mivel önkormányzatunk az érintettségét jelezte 2003. július 14-én már az engedélyt megállapító határozatot kaptuk meg a műszaki dokumentációval együtt. Ebben szerepel, hogy a vállalkozás az új technológiával kapcsolatos tevékenységével összefüggésben keletkező technológia hűtővíz és csapadékvíz is az említett önkormányzati tulajdonban lévő árkon keresztül kívánja az Unyi patakba juttatni, ugyanakkor semmiféle kezelésre vonatkozó kötelezettséget nem ír elő az engedélyes részére.

Tát Nagyközség Jegyzője a határozat ellen benyújtott fellebbezésében kérte, hogy a határozatot változtassák meg akként, hogy a fenti vizeket kibocsátó vállalkozásnak kötelezettsége a vízfolyás műszaki kialakítására és szükséges karbantartására irányuló feladatok ellátása megnyugtató módon. Ezt követően a fellebbezést elutasító határozat kézhezvétele számunkra nemcsak megdöbbentő, hanem értelmetlen is. Véleményünk szerint a határozat kötelezettséget tartalmazó kiegészítésével minden további probléma megoldást nyerhetett volna.

A másodfokú döntés ellen önkormányzatunk a rendelkezésre álló bírósági utat, mint jogorvoslatot azért nem választotta, mert az ott dolgozó több mint 300 ember munkalehetőségének biztosítása miatt nem kívánta az eljárási időt meghosszabbítani.

Megjegyezzük, hogy a fellebbezés benyújtása után 2003. augusztusában a cég vezetője felkereste hivatalunkat, hogy az együttgondolkodással mindenki számára elfogadható megoldást találjunk. Váholta az ezzel kapcsolatos terveit és elképzelését azzal, hogy amint abban konkrét előrelépés lesz ismét jelentkezni fog. Ez azóta sem történt meg, helyette a kialakult válságos helyzetben a megyei újságokban megjelent híradások az önkormányzat felelősségét sugallták, ami pedig nem felel meg a valóságnak. Ígéretet kaptunk ugyan a helyreigazításra, de ez március 8-ig, a cikk megírásáig sajnos nem történt meg.

Önkormányzatunkat tehát a cég súlyos gazdasági helyzetének kialakulásában semmiféle felelősség nem terheli. A fellebbezésben is csupán azt kértük, hogy „szükségesnek tartanánk a közigazgatási területünkön lévő nyílt árok átalakítását zárt szelvényű csatornára a tokodi lakóterülethez hasonlóan mely megkönnyítené a karbantartást és nem jelentkezne a lakosság részéről rendszeresen felmerülő panasz a bűzhatás és egyéb problémák miatt. Ehhez fontos a kezelés módjának és formájának meghatározása is, amely kötelezettségek teljesítése betartandó és betartható lenne.”

Ettől a község és a környéken lakók érdekében továbbra sem tekinthetünk el.

Bízunk abban, hogy a vállalkozás megtalálja nehéz helyzetében a kivezető utat. Átérezzük azoknak a családoknak a helyzetét, ahol a munkahely bizonytalanná vált, a magunk eszközeivel segíteni szeretnénk és fogunk abban, hogy szükség esetén más vállalkozásoknál elfogadható foglalkoztatást találjanak.

Polgármesterei Hivatal

A STÁTUSTÖRVÉNYRŐL

A történelmi Magyarország az első világháborút követően, a trianoni döntés értelmében, fölbomlott. Magyarország területének kétharmada, a magyarajkú lakosság egyharmada a magyar határokon kívülre rekedt. Ekkor szakadt le az országról Erdély, Kárpátalja, Felvidék, az Őrség, Muraköz és a Délvidék. Az új határok több mint három millió magyar embert téptek el hazájuktól. Ezzel egyidejűleg, a megmaradt országrész s annak lakossága is új helyzetbe került. Gondoskodni kellett a kifosztott és megcsonkított ország talpra állításáról, de ugyanakkor az idegenbe szakadt magyarok érdekképviselője is igen hangsúlyos feladatként jelentkezett. A huszadik század történelmi viharaiiban a kiszakított nemzettestek évtizedekig súlyos hátrányokat szenvedtek. A trianoni békeszerződés ugyan tartalmazott kisebbségvédelmi passzusokat, ezek azonban a gyakorlatban nem érvényesültek. A két világháború közti időszak békétlen légkörében, a második világháború borzalmi közepette, majd a kommunizmus évtizedei alatt, nem születhetett megoldás a szomszédos országok magyarjainak létkérdéseire.

A státus- vagy más néven kedvezménytörvény abból az elvből indult ki, hogy a magyar nemzet egységes egész, gyakorlati szempontból pedig figyelembe vette, hogy az egységesülő Európában az országhatárok nem jelenthetnek akadályt a hajdan szétszakított nemzetrészek kapcsolattartásában. A másik vezérgondolat a törvény megalkotásakor az volt, hogy a környező országokban élő magyar közösségek akkor válhatnak igazán életképesek, ha nem pusztán segélyezésben részesülnek, hanem lehetővé válik számukra – egy átfogó szabályozás keretében – az anyaországgal való élő kapcsolat, valamint a közösségi önszerveződés. Ehhez kívánt a státustörvény kereteket biztosítani.

Nem kétséges, hogy a határon túli magyarság fennmaradása érdekében nélkülözhetetlen, a kulturális kapcsolatokon kívül, az anyaországgal való gazdasági együttműködés is. Ezért kapott a törvényben nagy hangsúlyt az egészségügy, a falusi turizmus vagy pl. az Európai Unióban egyre inkább teret nyerő régiófejlesztés.

Milinszki M.

Kis magyar ABC 1846-ból

Reggel

Jókor felkelj, öltözz mosdjál.
Az Istenhez fohászokdjál.
Mosd-meg szádát, füled', szemed';
Mert frissebb lesz egész tested.
Szoktasd hátra a' hajadot,
Ne lepje bé az orczádot.
Zsiros, vagy olajos kézzel
Ne kend; inkább mosd meg vízzel.
Körmödöt nagyra ne neveld,
Köntösödöt bé ne keverd.
Ruhádort portól megtisztítsd,
A' csizmádort megcsinosítsd.
Szépen menj-ki az utszára
Sukaknak szemük láttára.

Az utszán.

Menj az utszán szépen folyvást,
Nem kullogva, nem is futvást.
Ne andalogj, ne kiabálj,
Ne áncsorogj a' csapszéknel.
Ne firkálj házak falára,
Vagy kerítés' oldalára.
Ruhádort félválra nevesd;
Kezed' s lábod' ne hányd, ne vesd.
Derék ember elől álj ki,
Kalapot végy, köszönj neki.
Ha elől van, ne előzd-meg,
Ha hátul van, meg-álj, 's várd meg.
Keresztül ne menj előtte,
Jobb felől se menj mellette.
Ha megszólít frissen meg-álj,
Mit akar veled arra várj.
Kalap véve hajtsd meg magad,
Szokott titulását meg add.
Szavát míg elvégi megvárd,
Beszédet keresztül ne vágd.
Szólj okoson nem üngetve,
Nem suttogva, 's nem hebegve.
A' mire int, azt megfogadd,
Ha elbocsát hajtsd-meg magad.

A' templomban

A' templomban menj csendesen,
Viseld magadot eszesen.
Oda érven imádkozzál,
Első helyre ne vágyódjál.
Figyelmezz a tanításra,
Ne add eszed' akkor másra.
Halgasd végig, és tanuld-meg,
Feddésért ne neheztelj-meg.
Adj hálát az Istennek,
Ha van mit, adj a' szegénynek.
Haza menven olvasgassál,
Jó könyvekből tanulgassál

Az óra előre állítása után /márc. 28./ a köznapi szentmisék egy órával később lesznek, kedden és pénteken 19-, szombaton 17.30 órakor, vasárnap marad 10 órakor. A nagyböjt péntekjein a Keresztút ájtatosságát végezzük a templomban, a misekezdés időpontjában, utána mise. Az étellel mindig velejáró kereszthordozásunkban a passzív elviselés rovására igyekezzünk növelni az aktivitást, a nemes erőfeszítést – krisztusi szellemben. A sors legtöbbször ránk teszi a keresztünket, de módunkban áll formálni azt.

A nagyböjt a húsvétot megelőző negyven nap, mert Jézus is negyven napos böjtöt, önfegyelem-gyakorlatot tartott a megkeresztelkedése után, mielőtt az emberek közé ment, küldetését teljesíteni. Ez az időszak a lélek tavaszi nagytakarításának is az ideje. Szabaddá válni, bensőleg megszabadulni a bűnöktől, felszabadulni Isten kegyelmének segítségével, elnyerni a belső békét és egyensúlyt, amely életünk tovább-lendülésének az alapja.

Még a cipőnkől is jó volt megszabadulni március 15-én. Ehhez a naphoz kötődött az 1940-50-es évek falusi gyermekeinek a cipőtől való megszabadulása. Illendően felvonultunk, részt vettünk az ünnepélyen, meghallgattuk Petőfi szabadságért lángolását a fehér inges szereplők előadásában. A nap melegen sütött, leszedette a zakót, majd – a megemlékezésről hazafelé menet – a cipőt is és valami nagyszerű, személyes szabadságot éltünk meg, ugrálva a meleg földön. Gyermekejjel talán a nagyobbak lelkesedésén keresztül értettünk meg valamit a petőfis szabadságért lángolásból, később, növekedő fejjel – saját jogon – már többet. Megtudtuk, hogy a szabadság sérül a legtöbbször, amióta ember uralja a földet, a személyek szabadsága, a népek-nemzetek szabadsága. A Teremtő mindennek és mindenkinek szabadságot adott, oktalannak /állatnak/ és okosnak /embernek/. Az oktalannak ettől boldogok, az okosak pedig ettől sokszor boldogtalanok, mert gyakran felülbírálják a teremtői rendet. Krisztusban ugyanazt mondta ki az Isten, mint amit e világ létezésének kódbevezető kezdetétől elindított.

Mint szigetek a tengerből, úgy emelkedik ki két ünnep a nagyböjtből, Szent József /már. 19./ és Gyümölcsoltó Boldogasszony /már. 25./ ünnepe. St. József a gondos családfő, az ács, a famunkásoknak, a jegyeseknek és a haldoklóknak is a védőszentje. A valamilyen szerszámot, eszközt keresők St. Józsefet szokták segítségül hívni, persze, József mindent a helyére rakott munka után, s ebben bizonyára Jézus is a segítségére volt., amíg a názáreti családi háznál tartózkodott. Gyümölcsoltó tartalma az Angyali Üdvözlés, azaz, Urunk, Jézus születésének hírüladása, a Megtestesülés ünnepe.

Plébániánk missziós hete a húsvétot követő hét lesz /ápr.12-18./. Ennek része a templomi Biblia- és imakönyv kiállítás, amelyet, hosszabb időre terveztünk /már. 7. – ápr.18./. Megtekinthető vasárnap 15—16 óra között, továbbá a vasárnapi és köznapi szentmisék előtti és utáni időben. A mintegy 200 darabból álló kiállítási anyag nagy része táti eredetű, de látható az esztergomi Bibliotéka néhány könyv-ritkaságának címlap-fénymásolata is – Pogrányiné Mechler Katalin jóvoltából. Sziklai Károly festőművész négy, táti vonatkozású képe is díszíti a kiállítást, amelyeket a művész utána a plébániának ajándékoz.

Missziós szándékunkat így foglalhatnánk össze:

Akik ismerjük Jézus Krisztus nevét - hogy megerősödjünk.

Akik nem ismerik - hogy megismerjék Jézus Krisztus nevét.

Isten áldja meg szent áldásával Tát minden Lakóját!

2004. március. Kardos Mihály plébános

EMLÉKEZÉS 1945 MÁRCIUSÁRA

1945 márciusában már elvonult a front. Koch Róbert plébános úr szétüzente a faluban, hogy vasárnap szentmisét tart a plébánia udvarán. A templom és az iskola romokban hevert. A templom tövében frissen hantolt katonasírok sorakoztak. A plébánia udvarán lévő, kőből rakott Lourdes-i barlang, benne a Szűzanya szoborral csodák csodájára ép maradt. A szobor volt a szentmiséhez a háttér, egy fehér terítővel letakart asztal az oltár. Itt gyülekeztünk a misére. Sok feketébe öltözött asszony és lány, és néhány 45 év fölötti férfi. Egy kissé elkülönülve állt öt-hat magát németnek valló férfi. A szentmise végén egy gyöngye hangú harmóniumon a kántor előjátszotta a himnuszt. A népből sóhajtván szakadt föl az "Isten áll meg a magyart!" Az énekhang egyre halkult, végül mindenki zokogott, a harmónium záróhangjai adták az aláfestést. Ebben a hangulatban indultunk haza. Útközben szólok édesapámnak: "Apa, láttad, hogy a volksbund férfiak a magyar himnusz hangjaira hogyan sírtak?" Egy kis idő után édesapám azt a választ adta: "Ezek az emberek az eszükkel most értették meg, hogy mi lakik a szívükben." U.i. Emberek vigyázzunk, hogy szívünk és eszünk mindig legyen összhangban, nehogy tévedjünk!

Kincsesné Hartmann Anna

A szülő nevelői hivatása

A gyermek erkölcsös emberré fejlődése nem pusztán a veleszületett belső erők eredménye, hanem a külső nevelői hatásoké is. Legfőbb nevelő a szülő, de csak akkor, ha van szülői tekintélye, mert enélkül igazi nevelés nincs. Sokszor tapasztalható igazság, hogy tanult, s tekintélyes állású szülőnek nincs tekintélye gyermeke fölött, míg az egyszerű tanulatlan szülő tekintély, tanult gyermeke előtt is.

Ha tehát sem a szülői hatalomból, sem a tanultságból, külső társadalmi állás tekintélyéből nem ered a szülői tekintély, mitől való vajon? *A szülői tekintély erkölcsi eredetű.* Ebbe a jellegébe szívódik fel mindaz, ami szülőtől árad a gyermekre: az oltalmazó hatalom, a kapott jók, a szeretet, a szigorúság, szóval minden. Világos továbbá, hogy a szülői tekintélyt meg kell szereznie a szülőnek és el is veszthető.

A szülő sokszor csodálkozik gyermeke engedetlenségén, holott túlságos engedékenységével ő tette azzá. Lomha, rendetlen, munkakerülő a gyermek, nincs benne kötelességérzet. Vajon nem a szülőtől tanulta ezt is, nem ilyen-e a szülő s a gyermek előtt azért nem tekintély? Durva, indulatos, szitkozódó a gyermek, pedig a szülő nagyon szeretné, ha nyugodt s finomérzésű és szavú lenne – de hát hogyan? A szülő is ilyen volt, s most is durva, indulatos szavakkal, szidással akarja megváltoztatni. Hiába, mert nincs tekintélye.

Hogy lehet tekintélyük az olyan szülőknél, akik *otthon egymásközi durva veszekedéseikkel rombolják tekintélyüket gyermekeik előtt?* A kapkodó, szeszélye szerint engedékeny vagy durván verekedő, a tisztesség ellen súlyosan vétő szülőnek, az anyának, az apának, akit csak a dözsölés mámorában lát gyermeke, hogy lehet tekintélye.

A civakodó, indulatos, durva, kiabáló, kapkodó, veszekedő, verekedő szülő nem fegyelmezi magát, ilyen lelki állapotban árt legtöbbet tekintélyének. Fegyelmezze magát a szülő, fegyelmezze érzéseiben, cselekedeteiben, szavaiban. *Az önfegyelmezés a szülői tekintély fundamentuma, de az erkölcsi élet szabályozója is.*

Abban a családban, ahol szülői tekintély van, a nevelés könnyű, ott a gyermek nemcsak akkor viselkedik jól, ha a szülők látják, hanem mindig, mindenütt, mert a szülői tekintély tisztelete lelkükben van. Az ebből fakadó erő mindig erő. Óvó, vezető, irányító erkölcsi erő, mely nemzedékek nevelő lelkévé válik. *Így, ezáltal lesz a legnemesebb erkölcsi értékek foglalata, a becsületérzés a családban tradícióvá, hagyománnyá.*

Ezt megteremteni a családban a nevelés legszebb s legfőbb feladata. A gyermek lelke szent tábla, vigyázzanak a szülők, de mindenki, hogy mit írnak rá!

Minden perc áldás, amit a szülő gyermekével tölt, ha a gyermeklélek megértése vezeti őt. Ne csak jó, okos is legyen a szülő, a szeretet ne tévessze meg. Amint baj, ha nem törődik gyermekével, baj az is, ha túlságos szeretetével árasztja el. Az ilyen szülő báb lesz gyermeke kezében. Józan mérséklet vezesse szeretetében. Szélsőségek útján ne járjon.

Forrás: **A gyermekszerepet iskolája**

(KIADATOTT A MAGYAR KIRÁLYI VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTERIUM ÁLTAL, 1930.)

Tudja-e, Ön hogy...

- 1950 és 2000 között közel 60 millió ember halt meg a fejlett országokban a dohányzás valamilyen következményeként. Ez a tendencia tovább folytatódik, és fokozottan jelentkezik a fejlődő államokban.

- a dohányfüst a nem dohányzók egészségét ugyanúgy veszélyezteti, mint az aktív dohányosokét.

-csak az USA-ban 300.000 passzív dohányos gyermek szenved súlyos légzési nehézségekkel.

- a dohányfüstből eddig kimutatott 4.000 anyagból 43-ról kísérletesen bizonyított, hogy rákot okoz.

- a terhes nőknél károsítja a magzatot, míg az anyatejbe bejutva a káros anyagok szoptatás során is átjutnak az újszülöttekbe.

Kis magyar ABC

1846-ból

(folytatás)

Az asztalnál

Étel előtt asztal áldást
Mondj, az után hálaadást
Ne válogass a' fő helyben,
Ne finyáskodj az ételben.
Egyél, előtted ha van mit,
Ha kevés van se szólj semmit.
Ne csemcegi az étel közben,
Ne szürtyölődj, igyál szépen,
Ujjod' ne szopd, fogad' ne vájd,
Hogy ha köhögsz takard-el szád'.
A' csontokat rakd tángyérra,
Ne könyökölj az asztalra.
Távul se ülj az asztaltól
Egy ölnyire a' tángyértől.
Tángyéron adj a' mit kérnek,
Rapid a' széked', ha felkelnek.

Akár holl légy.

Akár hol légy tarts regulát;
Mert az Isten mindenütt lát.
Szemes és szermérmetes légy,
Rútat semmit ne mondj 's ne tégy.
Szépen köszönj, ha köszöntnek,
Bátran felelj, ha kérdeznek.
Beszéd közben ne bizonygass,
Ne hazudozz, se ne ungasz.
Ne állj meggörbült lábokkal,
Tátott szájjal, 's horgas nyakkal.
Szemébe nézz az embernek,
Esmérkedj, ha nem esmérnek.
Mindenhez emberséges légy,
Örömebb adj, mindsem végy.
Se ne dicsérd, se ne gyalázd
Magadat, hanem megalázd.
Erényeid megdicsérnek,
Ha mások is megismernek.

Estve.

Hogy felkelhess jókorára,
Ne vágyj gazdag vacsorára.
Ha ettél ne feküdj mindjár,
Álj vagy sétálj másként megárt.
Még egy keveset olvasgass,
A' jövő napra tanulgass.
Azután pedig imádkozz,
A' nap' folytárol gondolkozz.
Mindenkor egy helyben vetkezz;
Mert könnyebben jutsz mindenhez.

Mondj jó éjszakát mindennek,
Úgy adj álmat a' szemednek.

Ha így intézed dolgaid',
Jól fognak folyni napjaid.
Kedves léssz az Istennél,
Kedves a' jó embereknél.

Hírek a táti nyugdíjas klubból

A táti nyugdíjas klub sikeres évvárás után kezdte meg az új esztendőt. A klub a téli hónapokban változatos programokat szervezett. Januárban a csolnoki és mogyorósi barátainkkal rendeztük meg a farsangi összejevetelünket.

Februárban Szenes Lajos polgármester úr vezetésével a felvidéki Ebeden, Tát testvértelepülésén tettünk látogatást. Az ottani nyugdíjasok vendégei voltunk. Igaz barátokra találtunk, s szeretnénk, ha a barátságunk tartós maradna. Ezt, úgy tűnt nekünk, a vendéglátóink is a legőszintebben kívánják. Az ebediek végtelen nagy szeretettel fogadtak bennünket, ami az arcukról is tükröződött. Anyagiakban szűkösebben élnek ugyan, de a szívük gazdag. (A terített asztalról - látható anyagi nehézségeik ellenére - semmi sem hiányzott.) Erdélyben, az ottani magyarok között tapasztaltunk hasonló szeretetet. Közösen megkoszorúztuk az ebedi II világháborús emlékművet, mely alkalommal csatlakozott hozzánk a vendéglátó település vezetősége is.

Május elsejére várjuk az ebedieket Tátra.

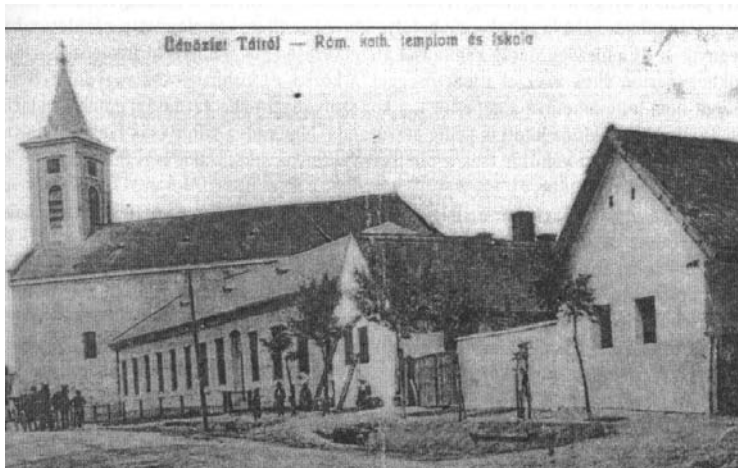
A tél folyamán klubtagjaink között 20 db Béres csöppet osztottunk ki, nagy örömet szerezve ezzel beteg klubtagjainknak. Túl vagyunk a nőnap ünnepségünkön, ahol a férfiak szép dalokkal és hóvirággal köszöntötték a hölgyeket. Már készülünk március 15-e megünneplésére. Az emlékeinkben még elevenen élnek a régi március 15-ei ünnepségek. A közelgő ünnepen a nyugdíjasok is aktívan részt vesznek a rendezvényeken.

A nyugdíjas klub nevében: Dóri Istvánné

Építészeti emlékeink nyomában

1860-ban Táton új iskola épült. Az iskola egy földszintes, hosszú, magasított parasztházszerű épület volt. A középső ablak fölött kapott helyet a következő fölírat: Római Katolikus Iskola, Épült 1860.

Az iskola (falusi iskola) azóta több átalakítást élt át.

A Szeretet-himnusz

(idézet a Szentírásból)

A szeretet türelmes, a szeretet jóságos,
a szeretet nem féltékeny, nem kérkedik,
nem is kevély.
Nem tapintatlan, nem keresi a maga javát,
nem gerjed haragra, a rosszat nem rója fel.
Nem örül a gonoszszágnak,
örömét az igazság győzelmében leli.
Mindent eltűr, mindent elhisz,
mindent remél, mindent elvisel.
S a szeretet nem szűnik meg soha.

(1Kor. 13. 4.-8.)

Táti Halzer

Tát Nagyközség
Önkormányzatának
Közéleti lapja
Felelős Kiadó:

Szenes Lajos polgármester

Szkesztő:

Milinszki Márton

Megjelent 2000 példányban

Készült

**D-PRINT Nyomdaipari és
Szolgáltató Kft.**

Csalafinta kérdések

- 1.: Egy kiadós ebéd után még három gombócot tud megenni az ember. Vajon mennyit tud megenni éhgyomorrra?
2. Csöpi az asztal mellett látja a papát, a mamát és két testvérét. Felkiált: Ni csak, éppen tízen vagyunk! Ez hogyan lehetséges?
3. Sok cukrot tartalmaz, mégsem édes. Mi az?
4. Egy embernek csak egy szál gyufája van. A konyhába lépve látja, hogy ott egy petróleum lámpa, egy gyertya és egy gáztűzhely van. Mit kell először meggyújtania?
5. Miért néz először az egyik, azután a másik oldalra a cica, amikor belép a szobába?
6. Hogyan kerülhetjük el, hogy az ujjunkra üssünk, amikor szöveget akarunk beverni valahová?
(A helyes válaszok: Csak egyet. 2. Csöpi még kicsi, nem tud számolni. 3. Cukortartó 4. A gyufát. 5. Mert egyszerre csak egy irányba tud nézni. 6. Fogjuk két kézre a kalapácsot.)